

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Directie Veiligheidsbeleid

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-39

Uw Referentie

2022Z05947

Bijlage(n)

Datum 17 mei 2022 2022

Betreft Beantwoording vragen van het lid Hammelburg over de internationale onderhandelingen over de gevolgen van explosieve wapens in bevolkte gebieden

Hierbij bied ik, mede namens de minister van Defensie, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Hammelburg over de internationale onderhandelingen over de gevolgen van explosieve wapens in bevolkte gebieden. Deze vragen werden ingezonden op 29 maart 2022 met kenmerk 2022Z05947.

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de minister van Defensie, op vragen van het lid Hammelburg (D66) over de internationale onderhandelingen over de gevolgen van explosieve wapens in bevolkte gebieden.

Directie Veiligheidsbeleid

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-39

Vraag 1

Herinnert u zich de antwoorden op eerdere vervolgvragen over explosieve wapens in dichtbevolkte gebieden?¹

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de positie van het Internationale Rode Kruis dat stelt dat een *avoidance principle* op het gebruik van explosieve wapens met wijd bereik (*wide area effects*) in dichtbevolkte gebieden zou moeten gelden? Deelt u deze opvatting? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

Nederland is bekend met de positie van het Internationale Rode Kruis (ICRC).² Net als het ICRC vindt Nederland dat de focus van de politieke verklaring moet liggen op het gebruik van explosieve wapens met wijd bereik of wijde impact omdat deze het meeste burgerleed kunnen veroorzaken. Betere naleving en implementatie van het humanitair oorlogsrecht door zowel statelijke als niet-statelijke actoren is hiervoor noodzakelijk. Een *avoidance principle* op het gebruik van explosieve wapens met wijd bereik (*wide area effects*), voortvloeiend uit het bestaand humanitair oorlogsrecht, kan daarbij een nuttig beleidsmiddel zijn.

Vraag 3

Bent u bereid te pleiten het *avoidance principle* op te nemen in de politieke verklaring? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, mits de formulering van een dergelijk *avoidance principle* geen afbreuk doet aan of een herinterpretatie is van het bestaand recht. Ook hangt dit nauw samen met andere elementen in de concepttekst. Zo bestaat ook na de bijeenkomst van 6-8 april, waarover meer in het antwoord op vraag, nog geen overeenstemming over de definiëring en afbakening van het type explosieve wapens dat in de politieke verklaring wordt bedoeld.

Vraag 4

Hoe wijkt het Nederlandse standpunt af van dat van het Internationale Rode Kruis? Hoe onderbouwt u dit?

Antwoord

Het Nederlandse standpunt en dat van het ICRC komen grotendeels overeen. Nederland heeft tijdens de consultaties bijvoorbeeld een voorstel van het ICRC gesteund om nader te beschrijven wat voor soort explosieve wapens in het bijzonder problematisch zijn. Aan de andere kant zijn er ook verschillen, zoals de

¹ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 702.

² ICRC, 'Explosive Weapons with Wide Area Effects: A deadly choice in populated areas', 27-01-2022.

opname van een verwijzing naar het bestaand humanitair oorlogsrecht in de centrale paragraaf 3.3 van de concept-politieke verklaring. Over de nuanceverschillen blijven wij in dialoog met het ICRC en andere deelnemers aan het proces om tot een succesvolle uitkomst te komen.

Directie Veiligheidsbeleid

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-39

Vraag 5

Kunt u de Kamer voor aanvang van de onderhandelingen informeren over de Nederlandse inzet op dit punt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Vanwege de korte tijdspanne tussen het indienen van de Kamervragen en de onderhandelingen is het niet gelukt om uw Kamer voor aanvang van de onderhandelingen te informeren. Daarom informeer ik u hierbij over het verloop van de consultaties en het vervolgproces.

Tijdens de bijeenkomst van 6 tot 8 april zijn in een constructieve sfeer standpunten uitgewisseld tussen staten, internationale organisaties en maatschappelijke organisaties op basis van de door Ierland opgestelde concept-politieke verklaring. De noodzaak van het beschermen van burgers in conflicten werd veelvuldig benadrukt, ook met het oog op de situatie in Oekraïne, waarbij door een groot aantal aanwezigen het Russische optreden scherp werd veroordeeld.

Over de manier waarop burgers beter kunnen worden beschermd tegen de gevaren van explosieve wapens in bewoonde gebieden bestaat nog geen overeenstemming. Zo is bijvoorbeeld nog geen eenduidige opvatting over de definiëring en afbakening van het type explosieve wapens dat in de politieke verklaring dient te worden geadresseerd, noch over de formulering van de te nemen acties. Nederland heeft gedurende de bijeenkomst middels verschillende tekstvoorstellen constructief bijgedragen aan het vinden van een compromis.

De ambitie van het Ierse voorzitterschap is om in de komende weken een nieuwe concepttekst op te stellen en deze tekst begin van de zomer met de betrokken landen en organisaties nader te bespreken. Nederland zal zich ook in de vervolconsultaties constructief blijven inzetten om tot een breed gedragen politieke verklaring te komen die recht doet aan de noodzaak om burgers tijdens gewapende conflicten te beschermen en tegelijkertijd de noodzaak die bescherming ook praktisch uitvoerbaar te houden.

Vraag 6

Kunt u deze vragen, gezien de opkomende onderhandelingen, zo spoedig mogelijk en voor de onderhandelingen beantwoorden?

Antwoord

De antwoorden zijn zo spoedig mogelijk met uw Kamer gedeeld.